

Hoërskool Oosterlig
Geskiedenis Graad 10

Opdrag 4

Datum: Gegee: 24-06-2020

Inhandig: 01-07-2020

Naam en Van: _____

Bestudeer die gegewe Bronne en beantwoord dan die vrae wat volg. Maak ook gebruik van jou eie kennis waar van toepassing.

BRON 3A

Hierdie bron beskryf die redes waarom Swart Suid-Afrikaners besluit het om aan die Suid-Afrikaanse Oorlog deel te neem.

Swart armoede was 'n belangrike aansporing om in die Britse leër aan te sluit. Vir menige swart families het die oorlog rampspoedige gevolge gehad omdat dit die trekarbeid sisteem ontwig het, wat hulle ontnem het van 'n inkomste om graan te koop, belasting en huur te betaal. Ook het die terugkeer van duisende mans na die platteland druk op voedselhulpbronne in sommige oorbevolkte distrikte van Natal, Zoeloeland en die Transkei geplaas. In die Transvaal en Oranje Vrystaat het die Britse verskroeiende-aarde-beleid die lewensonderhoud van duisende swartes verwoes. In 1901 is afsonderlike konsentrasiekampe vir Swartes ingestel om diegene wat uit die land ontwortel is, te akkommodeer. Die meeste het op Boereplase gewoon as huurarbeiders, kontanthuurders of deelsaaiers. Die wat die kampe betree het, het min of geen kos gehad nie. Slegs in uitsonderlike gevalle was vry rantsoene gegee, dus het die meeste swart mans geen ander keuse gehad as om by die Britse magte aan te sluit om te oorleef nie. Teen April 1902, het oor die 13 000 vlugtelingen in die Britse leër gedien. As gevolg hiervan was die kampe hoofsaaklik met vroue, kinders, bejaardes en die siekes gevul.

Die Britte het mans verwerf op 'n drie maandelikse basis met 'n loon van 40 en 50 sjielings. 'n Groot troos vir swartes wat die Britse leër betree het, was die feit dat rantsoene gewoonlik ingesluit was.

[Vanuit: *Black involvement in the Anglo-Boer War, 1899 – 1902* deur N. Nkuna]

BRON 3B

Hierdie bron beskryf hoe swart Suid-Afrikaners in die konsentrasiekampe behandel is.

Die Swart mense is in konsentrasiekampe regoor die land aangehou. Die Britte het aan die begin van die oorlog aparte kampe vir swartes geskep.

Volle woongebiede en selfs sendingstasies was in konsentrasiekampe omskep. Die mans is in arbeidskampe geplaas en teen die einde van die oorlog was daar omtrent 115 000 swartes in 66 kampe regoor die land.

Onderhoud wat aan wit kampe bestee is, was baie hoër as wat op die swart kampe bestee is, omdat swartes hul eie hutte moes bou en aangemoedig was om hulle eie voedsel/kos aan te plant. Minder as 'n derde van swart gevangenes het rantsoene ontvang. Swartmense was basies in hongersnood in hierdie kampe gedompel.

Swartes in die konsentrasiekampe het nie genoeg kos gekry en het nie regte mediese sorg gekry nie, wat baie sterftes veroorsaak het. Watervoorrade was somtyds besoedel en die toestande waar hulle in gewoon het, was haglik, wat duisende sterftes van disenterie, tifus en diarree veroorsaak het.

Die dodetal van swartes in die konsentrasiekampe was aangeteken as 14 154, maar daar word geglo dat die werklike getal veel hoër was. Die meeste van die sterftes het onder kinders plaasgevind.

[Vanuit: *South African History Online*. Toegang op 30 Junie 2017 verkry.]

Raadpleeg Bron 3A.

- 1.1 Haal bewyse aan uit die bron wat die nadelige gevolge wat die oorlog op swart families gehad het, aandui.

(3 x 1) (3)

- 1.2 Gebruik die bron en jou eie kennis en verduidelik die lyding wat Swartes in die konsentrasie-kampe verduur het.

(2 x 2) (4)

- 1.3 Identifiseer die DRIE tipe swart plaaswerkers wat vanaf die boere plase na konsentrasie-kampe geneem is.

(3 x 1) (3)

- 1.4 Gebruik die bron en jou eie kennis en verduidelik waarom die meeste Swartes verkies het om in die Britse leër te werk.

(2 x 2) (4)

Verwys na Bron 3B.

- 1.5 Onttrek bewyse uit die bron wat aandui dat aparte konsentrasie-kampe gedurende die oorlog geskep was.

(1 x 2) (2)

1.6 Hoeveel Swartes het, volgens die bron, in die konsentrasie-kampe gesterf?

(1 x 2) (2)

1.7 Verduidelik die bruikbaarheid van hierdie bron vir 'n historikus wat die behandeling van Swartes in die konsentrasie-kampe bestudeer.

(1 x 2) (2)

[20]